

KANADSKÉ LISTY

Second Class Mail-Reg. No. 3088

BOX 520, POSTAL STATION D, TORONTO 9, ONTARIO CANADA M6P 3K1

No. 4., Vol. 18., 15. dubna-April 15th, 1984.

ONTARIO HOSTELRY

INSTITUTE

An Institute for Culinary and Hospitality Excellence

Konečně bude mít Ontario Ústav pro kuchařské a pohostinské umění. Bude to výcvikové středisko spolupracující s George Brown College, St. James Campus. Oficiální adresa je zatím: 100 Adelaide St. West, Suite 407, Toronto, Ont. M5H 1S4, tel. 363-3401. Vedoucím tohoto ústavu bude významný odborník v pohostinském oboru, p. George Kibedi, Kanadan maďarského původu. Přinášíme jeho obrázek. Mluví šesti jazyky plyně jako svou rodnou maďarštinou. Cestoval a pracoval ve více než 50ti zemích. Vystudoval národní hospodářství na univerzitách v Budapešti, v Ženevě a v Bruggách, další kurzy absolvoval v Oxfordu a v Madridu. Učil jako řádný profesor na univerzitách v Kolombii a v Chile. Napsal mnoho knih a studií, které vyšly v pěti jazycích a na všech kontinentech. Jako odborník byl Mezinárodním úřadem práce /ILO/ poslán do několika afrických zemí a do Latinské Ameriky. Je stálým poradcem Světové turistické organizace /WTO/ v Madridu. Se stavěním střediska se začne v dohledné době. Ve Fund-Raising Committee jsou: John Egan, Gordon Cardy, Edwin Cooperman, Joe Kane, Donald McNaughton, Tony O Donahue a Bernard Syron. Není pochyb o tom, že se tento významný projekt uskuteční. Gratulujeme.

The European Parliament in Strasbourg

The 1984 European Elections

The European elections of June 1984 are the outstanding political event this year in the free part of the continent. Voters amongst the 270 million inhabitants of the ten member countries of the European Community will directly elect 434 deputies to the European Parliament. The election is being contested by 58 parties. But most of the national groups who were elected to the first European Parliament in 1979 long since merged to form supra-national factions and party associations. The Socialists, for example, are comprised of the Social Democrats and the Labour Party, the European People's Party of the Christian Democrats and the Conservatives. And then there are the Liberals. Within the European Parliament supra-nationality has long since become part and parcel of everyday life. Apart from one or two nationalistic outsiders — astonishingly enough mainly communists from France, Italy, and Greece — integration is complete. It must be said, however, that the position of the European Parliament within the integrated structure of the European Community is no more secure today than it was when the first direct elections were held five years ago. The traditional democratic separation of powers gives the European Parliament legislative authority. But apart from the draft of a constitution for a European Union — a further development of the European Community — the Parliament has hardly been able to make use of its legislative powers. They are mainly laid claim to by the EEC's Council of Ministers in which the ten governments of the member countries are represented. The Council still enjoys special — and in the eyes of European deputies far too many — powers which enable it to pass or block laws that apply to all ten Community members. At

the same time, the executive authority, the EEC Commission in Brussels, has the popular initiative for many measures and rulings. The European Parliament disapproves of this "over-abundance of extra-parliamentary power", and has been fighting it ever since it came into existence.

Indeed, one of the main themes of the 1984 European elections is "more power for the European Parliament". In the opinion of present MPs and candidates, this is the only way that integration can be pushed ahead with and national egoism repressed.

The old parliament has got through an impressive programme of work. It has met with obstacles time and again, but it has also unswervingly set future objectives with its permanent call for "more Europe". These objectives will become much more distinct for every single citizen within the European Community when national passports are replaced from this year onwards by a standard European passport.

Five years ago 65% of the electorate went to the polls and a lot of people are sceptical whether this figure will be surpassed in June. But for the next few months the electoral campaign will make European integration one of the main topics of political discussions and will present the European perspective to people in the EEC's member countries. And many Europeans regard this perspective as not just a fashionable idea but as a modern vision of the future. In the confined space of the European Community the national state has served its purpose. The major tasks and challenges can only be accomplished in a united Europe. And the European Parliament sees itself as the driving force behind this community.

EMIGRANTSKÉ CESTY DO STARÉ VLASTI JAK ČS. ROZVĚDKA ZNEUŽÍVÁ ÚPRAVY VZTAHŮ K ZÍSKÁVÁNÍ UDAVAČŮ

Zatím se všichni komentátoři shodují, že tzv. amnestie a úpravy vztahů, jak je nabídly čs. úřady, mají oddělit hodné emigranty od neposlušných, dále zmapovat čs. emigraci, získat o ní další informace a moci si tak vytvářet osoby pro spolupráci s čs. rozvědkou a nakonec mají také zlepšit vnitrové hospodářství soc. republiky. Bývalý agent čs. rozvědky Josef Frolík k tomu ve Zpravodaji z Washingtonu podotýká:

„Statistiky čs. tajné služby prokazují, že jen 10 % agentů této služby, pracujících na úseku emigrace, bylo předem vyškolené a posláno pod krytím exulantů na Západ. Další 10 % bylo pak získáno přímo v zemi čs. zpravodajského úsilí. No a zbytek? Ten byl poverován při různých návštěvách Československa. Verbovky jsou zpravidla na základě vydírání (pokud někdo myslí, že rychle zbohatne, hluboce se mýlí). Vezměte si ku příkladu takového „pronásledovaného exulanta“, který po příchodu do USA tvrdil, jak nenáviděl režim doma, jak ho onen režim šikanoval a jak vždy — už od dětských let — miloval myšlenky americké revoluce a chrlil síru a oheň na pražské komunisty. Z opatrnosti však zapomněl americkému úředníkovi říci, že sám byl členem KSC, že měl funkce, že byl v informátorech StB. Tento zapomnětlivec se však rychle neopomněl přihlásit o americké občanství po uplynutí 5 let. Pak si chvatně „urovnal vztahy“, požádal o pas a juchal do staré vlasti. Doma však dobře věděl, že americký imigrační zákon vyžaduje, aby bývalí členové KS měli čekací dobu nejméně 10 let před zahájením naturalizačního řízení. Státní bezpečnosti je tedy jasné, že exulant Jha... Když nám pak oni Vaškové či Pepíci přijedou do Prahy a nasýti se pohledu na padání příbuzných na zadek, přijde obvykle nenápadný pán, který se poptá na zdraví, jak chutná plzeňské a na to, kdy se pan Václav nebo Josef stal US občanem. Podívá se, že se to stalo za 5 let po útěku. To je přece v roz-

poru se zákonem, „mám ho s sebou, podívejte se“. Náš malý Rockefeller se pak dozví, že by bylo dobré, kdyby pan Štanina (dnešní šéf čs. špiónáže v USA) dostal od něho tu a tam nějakou informaci. Kdepak, oni žádnou špiónáž neprovádějí, oni se jen musí bránit provokacím. Pokud by snad pán nesouhlasil, bylo by jim opravdu líto, ale museli by americkému imigračnímu úřadu dát písemně vědět, že pán podvádí americké úřady stejně jako dříve úřady české. Včera ještě haur, dnes už jen podělanek, podepíše a začne udávat. Ta pravá špiónáž přijde hodně rychle.“

A pokud jde o Kanadu, shráme ještě článek G. Williamse pod titulem „The Czechoslovak Connection, otištěný v torontském Our Canada“.

V polovině 70. let vzniklo v Kanadě cosi jako „československé spojení“. Až do té doby Praha silně omezovala Kanadánům čs. původu cesty za příbuznými, většinou rodiči. V polovině 70. let se objevily tři faktory: 1. silný citový stress v důsledku odloučení od nejblíže příbuzných mezi našimi emigranty, 2. většina uprchlíků z r. 1968 získala kanadské občanství, 3. většina z nich má dobrou životní úroveň a někteří zastávají důležitá místa ve vládních úřadech a v průmyslu. V případě Kanady stojí poplatek za „normalizaci vztahů“ 300–2500 dolarů. K tomu se vyplňuje dotazník a podepíše slib věrnosti ČSSR. Informace o dotazníku se zpracovávají na počítačích a předávají sovětské KGB. Většina krajanů to myslí dobře a je vedena cty. Bezpochyby však propadají nehorázně naivě. Něco o jednom případě: Jistý čs. emigrant odešel z ČSSR ve 23 letech, vystupoval ovšem jako protikomunista, získal diplom na torontské univerzitě, oženil se s ukrajinskou Kanadankou a pracuje ve velké mezinárodní společnosti jako systémový analytik. Před 3 lety mu doma onemocněla těžce matka a v dopise ho poprosila, aby si upravil vztah a přijel za ní. K tomu došlo. Po návratu zpátky do Kanady sám řekl, že byl vyslýchán 5 hodin na

Dětský tábor na Masaryktownu

Od 1. do 22. července t.r. se na Masaryktownu ve Scarborough /u Toronto/ koná dětský tábor. Pořádají jej: Masaryk Memorial Institute a Sokol Toronto. Přijímají se děti od sedmi let a ubytování je v opravených chatách. Stravování je zajištěno v restauraci Praha na Masaryktownu, kterou nyní vede výborná kuchařka paní Bigasová, za asistence paní Čápkové. Cena týdenního pobytu je stanovena na \$ 90 za dítě. V poplatku jsou zahrnuty mzdy zákonem požadovaných vedoucích skupin a lékaře, což zaručuje všestrannou péči o děti a programovou náplň. Další informace na č. 439-4354 nebo 884-9829. Doporučuje se, aby rodiče s přihláškou neotálely.

StB. Po návratu z druhé návštěvy své staré vlasti se podobným otázkám vysmál. Maminka mu mezitím zemřela, blízké příbuzné tam už nemá, ale stejně tam chce jet potělit. V poslední době se v Kanadě změnil okruh jeho přátel — někteří mezi nimi zaujmají důležitá postavení. Jeho případ jistě není výjimečný, protože ve styku s čs. úřady byla a je asi polovina uprchlíků z r. 1968. Informanty se stali už tím, že vyplnili předložený dotazník. K vydírání je pak už jen krok.

ČESKÉ SLOVO

Z ÚSMĚVŮ RVHP

V hlavním moskevském středisku sběrů surovin vyměňují za deset svazků Sebranych spisů Leonida Brežněva pět svazků Konstantina Simonova. Za pět svazků Simonova lze dostat jeden svazek Jacka Londona. Za dvacet pět Jacků Londonů - jednoho Džilase. Za jednoho Džilase se dává sedm let Sibíře. Za sedm let na Sibíř lze porazit tolik stromů, že to postačí na kompletní Sebrané spisy Jurije Andropova.

HALA SV. VÁCLAVA: 1. 5. tam přednáší S. Kubík o čs. skautingu, 24. 5. dr. Josef Čermák o gen. Eliášovi. Vždy v 7:30 hod. večer.

Kanadské Listy

INDEPENDENT MONTHLY

IN CZECH AND SLOVAK LANGUAGES.

Publisher and Editor: Mirko Janeček.

Články, objednávky inserátů, opravy adres a předplatné lze poslat na: "KANADSKÉ LISTY", Box 520, Station "D", Toronto, Ont. M6P 3K1.

Pokud jsou články podepsané, nemusí se redaktor stotožňovat s jejich obsahem.

Předplatné na 1 rok:

Kanada a USA ... \$ 10:00

zámořní lodí ... \$ 12:00

zámořní letecky ... \$ 15:00

SRDEČNÉ BLAHOPŘÁNÍ

Dne 2. května t.r. se dožívá v nebyvalé svěžesti osmdesátiletý jeden z nejvýznamnějších našich kanadských krajanů: inž. Karel Buzek. Je mnohým našim znám jako majitel cestovní kanceláře Air and Ocean Travel, ve které stále působí jako odborný poradce. Určitě jsou lidé, kteří neuvěří, že tento energický muž s přehledem zkušeného cestovatele má už na krku osmdesátku. Řeknou: rozhodně na to nevypadá! Tím spíš, že inž. Buzek si zachoval bystrou mysl, že má znamenitou paměť a stále zasahuje kladně do krajanového dění. Narodil se 2. 5. 1904 ve Fryštátě pod památným Radhoštěm. Do Kanady přišel v r. 1929. Za války byl hybnou pákou tehdejšího čs. národního sdružení, jako jeho generální tajemník. Tehdy měla tato organizace skoro 100 odboček po celé Kanadě a funkce ústředního tajemníka byla těžká a zodpovědná. Buzkova spolupráce s br. Rudinským a Řístupou v té době je jednou z nejlepších kapitol naší krajanové historie. Současně inž. Buzek fungoval /vlastně už od roku 1929/ jako čs. konzul v Torontě /až do puče r. 1948/ a zastával funkci obchodního attaché. Byl jedním ze zakladatelů Masarykova ústavu v Torontě a dodnes se živě zajímá o činnost této instituce. Od roku 1948 vedl také Canadian Fund for Czechoslovak Refugees. Ač často dojíždí do města, jeho krásná farma v Uxbridge, Ont. je místem, kde je nejraději: uprostřed neporušené přírody a mezi tisíci stromky, jež kol obytné budovy zasadil. A právě v těchto dnech tam sází stromky další! Inu, je to valašský nezmar. A to se před několika dny vrátil z návštěvy svých přátel v Brazílii a plánuje další výlety po světě. Soukromá oslava jeho 80. narozenin bude v neděli 6. 5. a vydatel t.l. byl pozván. Zatím mu blahopřejeme a děkujeme mu za všechnu práci, kterou pro naši národnostní skupinu udělal. Významným jeho dílem je knížka "Památník československé Kanady", který má 207 stran a vyšel v Torontě v r. 1943. MJ

LIDÉ MEZI NÁMI

Jan Matěj Jovič, jeden z nejmladších příslušníků tzv. pounorové vlny, se dne 22. 4. 84 v Torontě dožívá svých 55. narozenin. Myslel si snad, že to vydavatelé t.l. ujde? Gratulujeme mu za všechny, kteří mají to velké štěstí, že ho znají a obdivují se jeho životnímu elánu. Narodil se 22. dubna 1929 v Klatovech. Po únoru 48 odešel do záp. Německa a z lágru v Ludwigsburku emigroval napřed do Anglie, pomocí akce "Westward Ho". Odtamtud odjel do Kanady v roce 1951. Měl výhodu, že už uměl anglicky a postupně se dopracoval slušného postavení v účtárně velké firmy George Hees na Davenport Rd. v Torontě. Investoval své úspory s přáteli do domu na Huron St. a na večere pravidelně chodil ke Kulovým na Dupont St. Pak se oženil se sl. Jonáškovou. V r. 1962 převzal jako majitel firmu Drummond Metal Products, v č. 1952 Mattawa Ave. /Dnes je co. na Wharton Way a zaměstnává asi 10 osob./ Obchodní podnikání si vyžaduje dost energie, ale Honza vždy si našel čas, aby pracoval ve farnosti sv. Václava, ve skautském hnutí a aby se věnoval své rodině /má dva syny/. /Tlumochíme touto cestou také gratulaci od dr. Jana Langa z Londýna v Anglii./

Vzpomínáme

Dne 19. dubna to budou už dva roky, co v Torontě zemřel čs. novinář v exilu a příslušník RAF za II. války, Hugo Slípka. Napsal 3 pěkné knížky: "Ohnivá křídla", "Biskajská dramata" a "Cesta nejsladší". V minulém čísle jsme přinesli jeho znamenitý článek o Janu Masarykovi, který napsal v březnu 48. Brzy na to odešel do exilu a usadil se v Kanadě. Přátelé na něho nezapomínají..

Z KRAJANSKÉHO ŽIVOTA

HLEDÁ SE PANÍ GRÁFOVÁ, vdova po českém novináři Otovi Gráfovi, pounorovém exulantovi, který zemřel tragicky v uprchlickém táboře v Německu snad v roce 1949. Paní Gráfová údajně žije v Kalifornii: kdo o ní ví, nechť laskavě podá zprávu administraci Práva lidu.

ZTRATILI JSME STOPU pounorového exulanta Jiřího Frankensbusche, odsouzeného českým Státním soudem 5. 5. 1949 v přítomnosti na devět let žaláře. Ještě před několika málo lety byl zlatníkem v Chicagu, ale pak se stopa ztrácí. Hledá ho zn. "Komplic".

Letecký obrázek farmy krajana Jindřicha Nesvadby v Henrysburku, Que. Majitel pochází z Hané a do exilu odešel s celou rodinou po únoru 1948. Stal se známým dobře vedenými ovocnými sady /hlavně jablky/ a chovem vepřů. Dne 22. prosince 1983 oslavil své 83. narozeniny. V minulosti na tuto farmu řídí zajišťovali krajane z Montreálu, včetně dr. Jiřího Škvora.

ČESKOSLOVENSKÝ LEV

provedeny ve 14K zlatě

Jako přívěšek k naramku, medailon, jehlice do kravaty nebo do klopky.

Velikost 1 (ilustrovaná) — \$120 a daň

Velikost 2 (menší) — \$49 a daň

Veškeré opravy, předělávky, odhady zlatých a stříbrných šperků

J. M. KLEIN - ZLATNÍK

5 Shuter St., Toronto
(vedle MASSEY HALL)

862-0807

zasíláme na dobírku

Pražské uzenářství

638 Queen St. West,
TORONTO, ONT. M6J 1E4

Majitel: J. Pichlík

Tel.: 364-1787

kultura

Apologetica linguae Bohemicae

V. Fanderlik

Neboj se, čtenáři, a nepřeskoč tento článek!

Nechci napodobovat svého prastrýce, Bohuslava Balbina, který ve stínu lip v Tuchoměřickém klášteře lkal nad naším jazykem, v době pobělohorské. To by bylo již dnes příliš romantické. Co jsme zažili od té doby Bílých Hor, Černých Lesů, Svatých Ann, Lidic, Patnáctých Březnů a Vítězných Únorů a Srpnů!

My, exulanti, jsme svým srdcem daleko blíže Janu Amosovi s nímž bloudíme cizinou.

A přece je nám povzbuzením, když *Die Welt* v Hamburku přinesla zprávu, že polský jazykozpytec A. Suski prohlásil, či napsal kdesi, že čeština je nevhodnější jazyk, aby se stala světovou, mezinárodní řečí. A má pravdu! I když se o tom nezminil, byla úřední řečí polského dvora za Jagelonců přes dvě stě let od 1500 do 1700.

Nejsem básníkem, alespoň nepiši verše, ale natolik jsem jím přece, že je rád čtu. A nade vše, jako exulant, mluvící celý den cizími jazyky, miluji slova. Kouzlo slova, které musí být vysloveno, protože je to zvuk.

Jistě se již každého z vás ptali soucitní místní lidé, mluvící jen svým "samospasitelným" jazykem: "V jaké řeči myslíte?"

Když mi položil tuto otázku, pro mě již ošepanou, věhlasný profesor paedopsychologie na universitě při Pacifickém pobřeží, řekl jsem mu, že vůbec nemyslím ve slovech. Jeho autorita zbledla; postavil se nad několik tlustých svazků americké psychologie a povídá: "Zajisté víte, že děti nemohou myslet, dokud se nenaučí mluvit. To přece dávno objevil Thorndyke. Každý myslí pomocí slov." Skromně a pokorně jsem opáčil, že jsem s Thorndykem nikdy nemluvil a zapochyboval jsem, že by kdy znal jiný jazyk než angličtinu, a že je tudíž pro odpověď na tuto otázku jaksi nepřislusný. Byl zmaten.

"A jak tedy myslíte?" povídá. Vysvětlil jsem mu, že my, obyčejní lidé a s prominutím, cizinci, myslíme v pojmech. Uvedl jsem, že denně mluvím česky, anglicky často francouzsky a někdy německy, že čtu italsky a latinsky a že bych se sám se sebou nedorozuměl, kdybych myslil jenom ve slovech. Snažil jsem se mu vysvětlit, že slovo je teprve druhotné. Nejprve, že musí být pojem, že předně musím vědět co chci říci a potom teprve mohu mluvit v té řeči, kterou můj partner rozumí. Na počátku byl pojem - logos - a nikoliv slovo, jak špatně někdo přeložil Sv. Jana.

Nechápal a nikdy nepochopil i když kolem tohoto problému chodil po špičkách a v papučích, kdykoliv se opět objevil.

Zamysli se, milý čtenáři, nad tímto problémem a jistě mi dáš za pravdu, že slovo je jenom smluveným, konvenčním, symbolem myšlenky, či pojmu a že jsou pojmy pro které prostě nejsou slova - buď v některých jazycích, nebo v žádném. Přiznám jistě, že se ti mnohokrát stalo, že jsi věděl dobře, co jsi měl na mysli a hledal jsi jenom slovo. Každý z nás slyšel tolikrát říkat své ptáče: "Viš, takoveto s tímhletem, rozumíš?" Ten chlapík věděl dobře co mu tane na mysli, ale neměl pohotově pravé slovo. Ono "You know? Verstehen's? Compris? - je nejlepším důkazem, že slova se často nekryjí s pojmem. Ostatně i slova a někdy i pojmy rozličných jazyků se nekryjí mezi sebou; dokonce ani slova jednoho jazyka ne. Copak se dá přeložit anglické "breakfast" jako "snídaně"? To je přece něco docela jiného! Nebo přeložte slovo "porridge". Ani to nestojí za překlad!

Za války v Anglii jsme měli v armádě "officers" (muže) a "lady officers" (ženy). Když jsem potom byl v Německu přidělen k americké armádě, ztrnul jsem před nápisem "male officers" and "female officers". Male je přece samec a female samice, nebo snad něžněji, samička. Tak se přece nedá mluvit o lidech, tím méně o důstojnících! V Americe však ve stejné řeči "males" and "females" znamená muže a ženy, slovo docela slušné. V Anglii však ne! Stejně jako v češtině. Samci a samice jsou zvířata. I když vojáci jsou často lidé otrlí a obhroubí, přece tato "soldateska sprostá" jsou lidé. Tak vidíte, stejný jazyk a slova se svým významem nekryjí.

Osud mě zavál až kamsi k Pacifickému oceánu a stal jsem se vychovatelem mládeže, dokonce, s prominutím, profesorem latiny.

Moji předkové, podle Darwina a Mendla, či bohové, podle Ovidia, či vliv okolí, podle environmentalistů, či sociologů a antropologů dnešní doby, nebo moji učitelé a předně kolega Jan Amos Komenský, odborný učitel národů, mě vybavili nejenom smyslem pro humor, ale jakýmsi šestým smyslem. Dovedu myslet s lidmi, dokonce i s cizinci a často vyčítám, co asi chtějí říci, když nemají slov. A tak jsem si se studenty vždycky rozuměl, i když jsem neznal jejich prostou a někdy i sprostou hantýrku dokonale.

Učit latinu nadané studenty je docela příjemné. Je to radost. A přece mi té mládeže bylo někdy líto, když s opravdovým nadšením a poctivou snahou hledali výrazy, když jsme překládali takového Horáce, Ovida, nebo Catula a jeho milostné verše. Nebo třeba známý veršik Hadrianův:

*Animula, vagula, blandula
hospes comesque corporis,*

*quae nunc abibis in loca
palidula rigidula nudula,
nec ut soles dabis iocos*

Pokračování na str. 5.

ZEMĚ ÚSMĚVŮ

Jindra Polívková a Jan Rubeš vystoupí ve známé operetě F. Lehára "Země úsměvů" v Bayview Playhouse, 1605 Bayview Ave. v Torontě od úterý 24. dubna do neděle 29. dubna t.r. Další informace: 368-0420. Je to jubilejní produkce OMTA u příležitosti 200. narozenin Ontária. Produkcí režíruje Adolf Toman a účinkují také Mirek Jaroš a Tomáš Mašek.

JEDNOU VĚTOU

V souvislosti s nedožitými 100. narozeninami dr. E. Beneše, byl do Toronta pozván z Texasu jeho dlouholetý osobní tajemník dr. Edvard Tábořský. Omluvil se, že musí být u závěrečných zkoušek na univerzitě v Austinu. -- V Downsview žije po únorový J. Erik Kalfus, M.A.Sc., P.Eng., býv. rezident Švédska. -- Známa Personal Care Employment Agency, Suite 3, 46 St. Clair Ave. East, Toronto, M4T 1M9, patří paní Gondové. Specializuje se na pomocnice v domácnosti. -- Motocykl. závodník Franta Juhan, vítěz Zlaté přílby, oslaví 4.5. své 70. narozeniny ve Vancouveru, BC. -- Drahokoupilovi / Saskatoon / navštívili Vancouver, pastor A. Stanislav s manželkou Alžbětou zas Cookovy ostrovy v Pacifiku / setkali se tam s krajanem od Olomouce /. -- J. Holec je činný v Artscene, tel. / 416 / 372-2166. -- Záp. voják Alois Horneš se s manželkou přestěhoval z Mill Bay, BC do Calgary. -- Martin Kokeš z Viktorie, BC, 19 let, zemřel po bodnutí kapesním nožem. Z vraždy byl policií obviněn jeho bratr Libor, 17. -- Milan Then pracuje v Office of the Ombudsman, 125 Queens Park, Toronto, tel. / 416 / 596-3373. -- Jiří Janeček se s rodinou usadil v Thunder Bay, Ont. -- Z. D. Hollerová, Apt. 306, 150 Dowling Ave., Toronto, Ont. M6K 3A8, má na prodej angl. vydání knihy J. Brodského "Řešení Gama" po \$ 10. -- I letos bude pořádán u Montreálu dětský tábor Hostýn; od 1.7. Zájemci volejte 489-7712 před 20.5. -- 6.2. se konala za předsednictví p. Corna kord. schůze zástupců čs. spolků v Torontě a okolí. Vydavatel "KL" pozván nebyl. -- 26.5. bude na Masaryktownu Jára Kohout. -- Hledá se Jarka Bauman, býv. velkoobchodník s pneumatikami z Prahy. -- V Limelight Dinner Theatre, 2026 Yonge St., Toronto, dávají v květnu detektivku "Křeslo pro vraha", Informace: 368-0420. -- Průměrně 10 osob za měsíc žádá o pol. azyl z letadel ČSA v Montreálu. V začátcích jim pomáhá montreálská odbočka Čs. sdružení / předseda dr. V. G. Zicha /. Odbočka se obrací na kraj. veřejnost s prosbou o finanční podporu. Šeky lze vystavit na "Czech Mission House" a poslat na: 4605 W. Broadway, Montreal, Que. H4B 2A7. -- J. R. C. Čermák, Q.C. připravil text memoranda týkající se "Day of Slovak Independence", které podepsali J. G. Corn a R. V. Fraštacký za své organizace a poslali mnohým kanadským veřejným činitelům. Kopii pošleme významným zájemcům. -- 4.4. přednášel v Montreálu arch. Milan Havlin o umění v zahradní architektuře. -- Fed. poslanec MacKay prohlásil v Ottawě, že "1150 Kanadů má dvojí občanství, československé a kanadské, a muselo podepsat slib věrnosti pražské vládě". Fed. poslanec Munro podal 13.3. návrh zákona, podle kterého kdokoliv složí přísahu věrnosti jiné zemi, přestane být kanadským občanem. / Jde o Bill C-227. / -- Z Francie do Calgary emigrovala rodina Martina Janovského. -- Ing. J. A. Mráček přednášel 31.1. o Albrechtu z Valdšt.

Z nových knih v exilu

MÁME NA SKLADĚ
A IHNEJ DODÁME:

George Orwell: "1984", 324 stran, doslov Milana Šimečky, \$10. -- J. Lederer: "... A když se řekne Voskovec", 168 stran, \$7.00. -- B. Hrabal: "Poupata", 189 stran, \$7. -- Josef Frolik: "Špión vypovídá", 391 stran, \$10. -- Z. Mlynář: "Krise v sov. systémech 1953-81", 210 stran, \$6. -- unikát: R. H. Bruce Lockhart: "Jan Masaryk", česky, 73 stran, vyšlo v Anglii v r. 1951, \$5. -- Mjr. Ant. Bartoš: "Clay-Eva volá Londýn", 366 stran, \$10.

Co se stalo s inž. J. Pluhařem, který pracoval pro Dominion Bridge ve Winnipegu? Je na obrázku první zleva, vedle něho dr. Ivon Bujna a pak Miroslav Janeček. Foto je z roku 1955.

Pojištění je věc důvěry

Přes 30 let služby naší veřejnosti s největší kanadskou životní pojišťovnou

SUN LIFE OF CANADA

VLADIMÍR VÁLEK, C.L.U.
Senior Representative

Tel. 232 1620

56 Aberfoyle Cr., Suite 400
/Proti Islington Subway Station.

Toronto, Ont.
M8A 2W4

PO STOPÁCH JIŘÍHO KRÁLE

Snad jenom naši čtenáři-filatelisté si vzpomenou, že těsně po 2. válce vyšly v Československu tyto dvě známky. Je na nich Jiří Král. Kdo byl Jiří Král?

Npor. let. Jiří Král,
15. března 1910–8. června 1940.

Narodil se 15. března 1910 v osadě Janová u Polanky nad Odrou. Vychodil vyšší průmyslovku v Ostravě-Vítkovicích v r. 1930. Byl zdatným Sokolem. Vojenskou prezenční službu nastoupil v Košicích. Od 1. dubna 1932 šel do civilu. Od podzimu téhož roku studoval na vojenské akademii v Hranicích–tam jeho učitelem byl major. Ludvík Svoboda. Po roce byla otevřena v Prostějově vojenská akademie pro letce; přešel tam a v létě r. 1934 byl vyřazen jako poručík let. z povolání. Do r. 1937 sloužil u různých let. pluků, naposled v Hradci Králové. Jako npor. byl přeložen k 4. stíhacímu pluku v Praze–Kbelích. Už v dubnu 1939 –několik týdnů po německé okupaci–překročil 2x hranice do Polska, ale byl vrácen. Pokus o útěk opakoval a po třetím zdařilém přechodu dostal povolení k pobytu. Odjel do Krakova a tam se 30. dubna sešla skupina 40ti čs. vojáků a letců, kteří chtěli bojovat. Schůzka byla na čs. konzulátu, který nebyl vydán Němcům, a konzul Znojenský měl projev, v němž zdůraznil, že čs. dobrovolníci jsou pokračovateli čs. armády. Tím byla založena vojenská skupina, která se stala základem všech složek čs. zahraniční armády 2. války. Skupina byla ubytována v Turistickém domě na Rynku Glównym a její velitelem se stal npor. Jiří Král. /Po něm se se stal velitelem kpt. let. Veselý a od 11. června 39 pplk. Svoboda. / Sluší poznamenat, že iniciátory založení vojenské skupiny bylo 6 mužů; od té doby se jim říká "Krakovská šestka": Jan Kaleta, Rudolf Slíva, Oldřich Maláč, Mojmír Teplý, Miloš Kruml a Jiří Král. V tomto pořadí měli také svá pořadová čísla 1 až 6. /Pro přehled v r. 1984: Kaleta žije ve Francii, Slíva a Král padli jako letci, Teplý a Kruml nežijí, JUDr. O. Maláč žije v Torontě. / Koncem července 39 odjel Jiří Král parníkem "Chrobrym" /s Ant. Navrátillem a s mnohými dalšími čs. letci/ do Francie. Přistáli 1.8. v Boulogne. Král se dostal na letecké učiliště v Chartres. Podrobnosti o této době jsou ve válečném deníku J. Hýblera, který máme částečně k dispozici; jsou tam jména: Kašík, Čížek, Beran, Korec, Klán, Jaške, Hamšík, Kleissl, Hlobil, Vašátko, Bartoš, Smutek, Poštolka, Krákora, Prchal, Králík, Novák a další. Král se také dobře znal s majorem let. A. /Sášou/ Hessem, pozdějším velitelem 310. čs. perutí v Anglii. V té době tvořili čs. letci celou jednu třetinu všeho stíhacího personálu na francouzské frontě. V době, když Němci zahájili průlomové operace proti Francii /10. května 40/, veleli čs. letcům ve Francii tito čs. důstojníci: gen. Vicherek, gen. Janoušek, plk. Berounský, mjr. Ambruš, mjr. Malý, mjr. Perníkař, por. Kula a por. Fikerle a sice v rámci leteckého odboru při Čs. národním výboru v Paříži. K 20.3.40 bylo jim podřízeno celkem 604 mužů let. personálu, z nichž bylo 351 pilotů. Král byl napřed u stíhací perutí v Marignan u Marseille. Od 20.5.40 byl válečným stíhačem na letišti Chantilly, u stíhací lerutě I/1. V jedné letce byli Král, Popelka a Krákora, v druhé Nováček, Cyril a Pípa. Peruť operovala od Metz po Brusel. Měla letouny typu Bloch 152. Do konce května sestřelil npor. Král tři německé letouny. Dne 8. června vzletl operačně naposled. Byl zaskočen osmi německými stíhači a v nerovném leteckém boji sestřelen. Z hořícího letadla vyskočil padákem. Podle jedné verze /viz dopis obecního zřizence G. Laurenta v obci Monneville/ Král vyskočil padákem, který se neotevřel a při dopadu na zem se zabil, mezi 14 a 15 hod. Pozdějším vyšetřováním Čs. let. inspektorátu v Anglii, na základě výpovědí Králových přátel, bylo zjištěno, že Král se utkal s Němci v prostoru Montdidier, vyskočil padákem a při sestupu byl zastřelen francouzskými ustupujícími vojáky, kteří ho omylem považovali za německého parašutistu. Každopádně Král byl pohřben na obecním hřbitově v Monneville 9.6. Někdy v r. 1943 přišla na hřbitov německá komise a nařídila otevření hrobu, aby se přesvědčila, že padlý letec nebyl příslušník Luftwaffe. Zařídili pak přepravu ostatků čs. letce na franc. vojenský hřbitov v Cambronne, okres Oise. Po válce, dne 13. prosince 1963, byly jeho ostatky převezeny na čs. vojenský hřbitov na La Targette, spolu s 27 jinými čs. letci a vojáky, kteří padli ve Francii v r. 1940. Je tam také 186 čs. padlých z I. světové války, včetně příslušníků slavné "Roty Nazdar", která byla součástí francouzské Cizinecké legie. Hřbitov se nachází za obcí Neville–St–Vaast, asi 6.5 km od města Arras. Dne 26. dubna 1969 –u příležitosti 30. výročí čs. zahr. odboje 2. války–předal tehdejší prezident republiky gen. Svoboda synovci maj. let. Krále, Jaroslavovi, vysoké čs. vyznamenání. Při tom byli vyznamenáni také V. Znojenský, V. Henzl, O. Ritz–Radlinský, V. Frýbort a in memoriam L. Kruml, J. Slíva a J. Veselý. Lékař našich vojáků v Krakově, Mojmír Teplý, shrnul vyjimečné kvality Jiřího Krále těmito slovy: "To byl zlatý kluk".

Poslední místo odpočinku
npor. let. Jiřího Krále: hrob
č. 176 na čs. vojenském hřbi-
tově na La Targette u Arra-
su ve Francii.

/Autor této dokumentární reportáže děkuje všem, kteří
mu jakýmkoliv způsobem pomohli při sbírání dokumenta-
ce, včetně fotografií, zvláště L. Máněčkovi ve Francii.

SDRUŽENÍ PŘÁTEL LETCŮ

S/L Míra Liškutín se vrátil po dvouměsíční dovolené ve Španělsku do Anglie. Během této doby jsme přišli na to, jak nám chyběl. --Býv. příslušník 101. US Airborne Div. 2/501 Inf. M. F. Van Eyck/na západě od 1969; sloužil ve Vietnamu/napsal pro revue "FlyPast" zprávu o pokusu Essex Historical Aircraft Society vyzvednout z bažin u obce Wennington v Anglii trosky Hurricanu P3159, v kterém 31.8.40 zahynul P/O J. Štěrbáček, 310. čs. peruť. Sestra v ČSSR a ve Švýcarsku žijící bratr padlého letce, dali souhlas k operaci. --Plánujeme reportáž o plk. let. Otakaru Svítákově, který pomohl mnohým čs. letcům utéct do Polska, spolupracoval s Obranou národa a specificky s trojicí Mašín, Babalán, Morávek a byl Němci popraven 26.8.42. --Předsedou Svazu letců v Anglii je V. Soukup, tajemníkem K. Pospíchal. Ve výboru: I. Hunter–Hrušák, M. Ludíkar, P. Dušek, A. Hůla, V. Kent. M. Mirtl, J. Muzika, F. Petr, A. Berry–Pokorný, Z. a O. Sichrovský, V. Smolík a V. Šíkl. Čestným předsedou je J. Šnajdr, DFC. Tradiční podzimní společenský večírek bude 6. října t.r. --8.4. byla na hřbitově v Brookwood pietně uložena urna s popelem kpt. let. O. Doležala, DFC. --J. Nedvěd přijede koncem května z Austrálie do USA a Kanady; sejde se mj. s přáteli Kordou a Gellnerem. --Spoj. letci v okolí Winnipegu plánují setkání v září t.r. --Npor. let. Joe Bílek nám poslal vzpomínku na mjr. let. J. Kuhna, 311. peruť. --Npor. Štěpán Kurka, rodák z Lužic na j. Moravě, přišel o život 2.9.39 při náletu něm. letadel na polské letiště v Deblině. Týž den zahynuli také por. Z. Rous a por. Š. Šandor. --V Praze vyšel článek J. Rennisona a B. Rijnhouta "Nebe bylo naším oceánem", tři kapitoly ze stejnojmenné angl. knihy. Pojednává o 311. čs. peruti. --Pí Z. P. nám z Bruselu půjčila vzácné fotografie z 2. války. --Sháníme článek "Zkáza černé eskadry" v č. 5/68 "Magnetu", 62–78. --Ferák zahynul v květnu 42 na palubě křižníku "Trinidad" – s Laštovičkou, Zikmundem a Návesníkem. --Býv. záp. letec Otta Löwy řídí z Vanc. rozhl. program CBC "The Transcontinental". --Doma vyšel článek "Naši u 68. perutě" s foto Mansfelda a Šedy. Také "Sestřelen do moře" o M. Červinkovi. --Záp. letec Oplakal má žít v Liberii. --Potřebujeme zákl. životní data Sgt. Fr. Schejbala, rodáka z Ostřetína, který padl s K. Šimonem. --H. Fischl nám do archivu věnoval fotokopii básn. sbírky A. Volka od 311. --Potřebujeme knížku "Hrdinové vál. nebe"; měla vyjít v Ostravě. --Doma vyšla Fajtlova kniha "Po druhé doma". --Létal Stránský na letoumu č. DV664? --Přirůstky do knihovny Sdružení: Jo Čapka: "Red Sky at Night", váz., 192 stran/dar od J. Sigmunda/, Svat. Janouch: "Světla a stíny", 166 stran/zapůjč. J. K. / a V. Němeček: "Čs. letadla 1918–1945", 361 stran, vyšlo doma v r. 83. --Létal za ČSR v Curychu 1937 rtm. Šnobl? --Máme foto Rosíka a Nováka; kladou věnec na místo havárie R. Motyčky a V. Ryse 1938. --J. Řechka létal komerčně v Anglii do svých 70. narozenin. --24.3. to bylo 5let, co byl v Býčkovících pochován V. Pilát, 90, franc. legionář–letec z I. války. --Zjistilo se, jak byl poslán dopis paní Fechtnerové v r. 40 svému synovi–letci do Anglie. /Přes Řecko díky p. Levinskému. / Dopis došel v den, kdy Fechtner zahynul. --Máme krásný obrázek škpt. let. R. Borovce, který padl ve SNP. --M. Ludíkar byl na zimní dovolené v savojských Alpách ve Francii. --Kdo ví něco o letci Mahlerovi? --Sháníme Fejfarovu knížku "Deník stíhače". --Býv. navigátor 311. Karel Schuck navštívil se svou paní USA a Kanadu. Sestřel se mj. s býv. navigátorem 311. J. Gellnerem. --O Hýblerovi koluje prý i dnes mezi letci mnoho veselých historek, podle B. Velvarského. --Může někdo potvrdit zprávu, že Ivo Berounský byl ve Fr. Ciz. Legii? Kdo o něm v Legii něco slyšel?

4091 LABOR SERVICE COMPANY (GUARD)

CZECHOSLOVAK

Mnoho našich čtenářů se asi podiví, když se doví, že od 4. února 1952 existovaly v záp. Německu v rámci americké armády ryze československé vojenské jednotky. Napřed vznikla čs. strážní jednotka č. 4091, které v kasárnách Maerzfeld v Norimberku velel kpt. Karel Černý /na obrázku vlevo/. Např. sal nám, že se sešel s gen. Ingrem ve Frankfurtu už listopadu 1951 a diskutoval s ním organizaci vojenského útvaru, při čemž oba muži se domnívali, že to může být první

krok k vytvoření čs. zahraniční armády III. odboje. V té době už existovaly při US armádě jednotky polské, baltické, albánské a ruské. K čs. jednotce byl hned v začátcích zařazen také kpt. Jaroslav Gajdoš a americkým nadřízeným se stal kpt. Price. Jednotka byla poslána do oblasti Idar-Oberstein-Baumholder, zatímco velitelství bylo v Nahbollenbachu. První skupina asi 200 mužů byla pověřena úkolem hlídat americké vojenské objekty, mosty a pod. Měla oddíl pečlivě vycvičených psů. Následující rok /1952/ vznikla druhá ryze čs. jednotka - strážní útvar č. 4058 v Dützentelch-Norimberku, pod velením majora Václavíka. Po něm převzal jednotku gen. Vesel, pak kpt. Danko a nakonec kpt. Lukašik. /Tato jednotka byla likvidována v r. 1958./

Snahy o snížení početního stavu těchto strážních útvarů trvaly až do roku 1964, ale od té doby se stavy opět zvyšovaly a dnes je v těchto jednotkách zas kolem 10.000 mužů. Američané je považují za jednotku elitní a trvají na tom, aby každý oddíl absolvoval min. ročně dvě cvičení v ostré střelbě s M-16 a soutěžil s pravidelnými jednotkami americké armády. Naši se vždy při těchto zkouškách umístili čestně. Jaký je stav dnes? Ve "starých čs. kasárnách" v Nahbollenbachu je dnes čs. jednotka č. 4222, které velí kpt. M. Berka, který byl členem původního oddílu č. 4091 od r. 1952. Členové jednotky mají k dispozici americká vojenská vozidla a s nimi konají strážní službu, kde je zapotřebí. Placení jsou německou vládou a spadají také pod německé zákony. Výcvik a velení je americké, které vždy dbalo na to, aby v jednotce byli pokud možno jednotlivci ze všech krajů Československa, protože pro případ válečného konfliktu znají nejen terén, ale i jazyk a pod. Náramenní nášivky prozrazující národnost zmizely v roce 1967 a všichni nosí zelenou americkou pracovní uniformu s třemi stříbrnými hvězdami v modrém poli místo nárameníku.

Kapitán Karel Černý žije od 31.12.1979 ve výslužbě v Norimberku. Děkujeme mu, že nám zapůjčil celou řadu zajímavých dokumentárních fotografií z doby jeho nůsbení ve výše zmíněných útvarcích. Některé z nich postupně přineseme v "Kan. listech". Jsme vděční také býv. členovi čs. strážních jednotek B.G./emigroval sem 1960/, že nám kontakt s kpt. Černým umožnil. MJ

Apologetica linguae Bohemicae

Pokračování se str. 3.

"To tak krásně zní", povídá jedna z mých oddaných a nadaných studentek a její blankytné oči zalila něha sedmnácti jar. Marně však hledaly její barokně vykrojené rty příhodný anglický výraz. "To se nedá přeložit; snad mohu přeložit jakž takž smysl, ale nikdy tu hudbu".

Bylo mi jí líto. Taková utlá duše, něžně vibrující pod nejjemnějšími záchvěvy krásna! Jak se jmenovala? Roberta Robinson! Strašné jméno! Vyslovte to, jak to zní! Jako když jede s trakařem květináčů po gotickém dláždění Želého trhu v Brně... Její tajný obdivovatel, Amadeo Allegretto, ji říkal alespoň "Robin". Byla to daleko něžnější obměna vypravující představu oblíbeného zpěváčka kanadských lesů a sadů. Zdálo se, že na to jméno nejen slyšela, ale i v jejím srdci či duši vybavovalo něžné city a její oči se míhavě zasnily.

Tak vidíte, co znamená hudba slov!

Jak jsme přeložili tu *animula, vagula, blandula*? - Hanebně! Úplná katastrofa! Jako když se pokoušíš utkat svatební závoj z vrbového proutí. A ještě nadto zmrzlého. Některým studentům se podařilo najít pojmové ekvivalenty latinského originálu, ale byli od něho asi tak daleko jako z Říma (antického) k Pacifickému pobřeží.

Hadrian, ten veliký estét, architekt a římský císař, by si byl asi povzdých nad naším překladem poznámky. Ti Barbaři z kolonií nikdy nepochopí helenskou kulturu krásy! A snad by si byl vzpomněl na své barbarské přátele v rodné Itálii, (dnes Seville) v Hispanii.

A stejnou potíž jsme měli s Catulem. Mě studentky se tvářily poněkud rozpačité, když jsme četli: "*Amemus mea Lesbía*"... Teprve pochvilí jsem pochopil a nezbyvalo, nežli říznout do toho problému a vysvětlit, že tato hravá milénka Catulova nemá nic společného s lesbičkami, postrachem dnešní divčí mládeže. To bylo ostatně naprosto jasné z těch Catulových veršů. Byly zklamány, když jsem jim vysvětlil, že slovo *lesbianism* je odvozeno od jména ostrova Lesbos, kde žila Sappho, která psala milostné verše jako muž opěvující mladé dívky, a že pro tu svou vášeň se vrhla do moře. Jedna z mých světeňek zapochybovala o pravdivosti této báje. Rosemary však mávla svou kostnatou rukou s poznámkou: "Já to věm, lidé byli strašně sentimentální za starých časů, jako moje babička".... Zarazila se, plaše, jako by byla na sebe něco prozradila, ale Rodger se na ni podíval s takovým jednoznačným pohledem, že nabyla ihned rovnováhy. Její úspěchy u chlapců byly nepochybné. Měla však cosi společného s těmi řeckými "korai", především jejich měkký pohled hluboce položených očí.

Vidíte, jak i to jméno *Lesbia* dostalo jiný význam po pouhých 2500 letech!

Chyba nebyla v těch studentech, kdepak, ale v angličtině.

Jak přeložit Catulovy něžné zdrobněliny, kterých má čeština tolik, holčičko, miláčku, holubičko.... Hleďte je v angličtině! Girl, little girl, jak je to studené, popisné, bez srdce! Snad ještě "lassie".

Vůbec se nedivím, že troubadúři psali milostné verše v provençalštině, která byla zvláště bohatá na jemné odstíny slov a pojmů.

Co je vlastně slovo? Rozhodně je to dorozumivací prostředek, ale je to především zvuk. Slovo se musí slyšet. Jen tak se plně uplatní, zcela projeví a také plně vychutná. Napsané slovo je jenom stín slova mluveného.

Slovo někdy napodobuje zvuky. Gramatici tomu říkájí onomatopoeie (onoma - jméno, slovo, zvuk; poieo - tvořit, robiti). Snad mnohem lépe to vystihuje naše české "zvukomalba".

Ptáci švitoří, švholí, kráva bučí, kuň fehtá, prase chrochtá, vítr skučí, kvlí, vrána krákorá, slepice kvoká, nebo kdáká, kohout kokrhá atd. Je zajímavé, že výrazy v rozličných jazycích jsou velice podobné svým zvukem, ale přizpůsobené hláskám řeči. Ne snad, že by jedna řeč napodobovala druhou, nebo přijímala slova, ale napodobuje přímo originál hláskami, nebo zvukovými prostředky, které má k dispozici. Kde český ptáček švitoří a švholí, v Anglii "she is chirping", v Německu je to "zwitschen", v Itálii "cinquettare" atd. Podobně křičeti je v angličtině "cry, screech", v němčině "kreischen, schreien", ve frančtině "crier". Čeština nemá zvukomalbu pro dětský pláč, ale angličtina ano: "wailing", němčina

Dokončení na str. 8.

**CZECHOSLOVAK (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED**

740 Spadina Ave.
Toronto, Ont.
M5S 2J2

KAMPELIČKA

Tel. /416/ 925-0557.

PŮJČKY NA NOVÁ AUTA 12½% 1—2—3 ROKY

VKLADY

Mouhodobé vklady - Term Deposits	30 dní-3 roky	8.25-10.00%
Denní úrokové vklady - Daily Interests Savings		6.50%
Speciální vklady - Special Savings		7.00%
RHOSP - Denní úrokové vklady - Daily Interest		8.25%
RRSP - Denní úrokové vklady - Daily Interest		9.00%
RRSP - Mouhodobé vklady - Fixed terms	1-3 roky	9.25-10.00%

PŮJČKY

1. hypotéky - 1st Mortgages	1-3 roky	od 11.25-12.50%
Půjčky na nová auta - New Car Loans	1-3 roky	12.50%
Line of Credit Loans		13.75%
Osobní půjčky - Personal Loans		13.75%

Šeková služba zdarma - No Charge Chequing.

Naše úroky a služby jsou lepší, než jinde - zeptejte se našich členů! Přijďte, pište nebo volejte pro podrobnější informace.

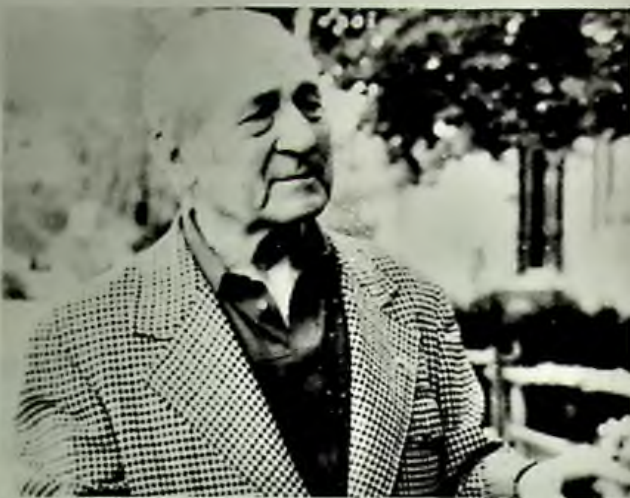
Vklady pojištěny Ontario Share and Deposit Insurance Corporation.

19. března 1984 - změna vyhrazena.

Úřední hodiny: pond. a pátek 10-7, út. až čtvrtek 10-5, sobota 10-1.

6 Trochu historie

DOPSAL JSEM DACHOVSKÝ DENÍK

MILOŠ VÍTEK

V neděli 22. dubna 1945 je v táboře sváteční nálada. Mluví se o zlomení německého odporu na všech frontách. Američané se spojili s Rusy ve středním Německu! Spojení mezi severním a jižním Německem je přerušeno.

A jiné, ještě odvážnější, zprávy kolují táborem. Rozvážní je označují za smyšlené. Těch několik málo, kteří na komandě posloučají cizinu, potvrzuje však, že padl Ulm a Augsburg. V Mnichově i v městě Dachau byla nařízena evakuace SS do Tyrol.

V táboře je nedostatek potravin. Chleba je jenom na málo dní. Nejistota, bude-li tábor vyklizen či nikoli, kalí nám radost ze vzdáleného hukotu fronty. Hovoří se o pochodu do Tyrol. Vybavují se nám obrazy hrůzy, jež poskytovaly podobné transporty, přinhané sem z táborů likvidovaných v západním Německu. Odpoledne je nařízen soupis vězňů schopných transportu. Provádí se i v nemocnici. SS páli všechny listiny a kartotéky — svědectví dvanáctileté hrůzovlády — a připravuje nakvap zavazadla a vozidla k odjezdu.

V pondělí 23. dubna jsou rapportführer Ruppert a vernehmungsführer Bach při práci a utužují pomocí svých denunciantů uvolněnou kázeň. Příděl chleba má být snížen z 1/8 na 1/10 bochníku. Všechna komanda mají být stažena do tábora. V třináct hodin je dán rozkaz k evakuaci židů. Všichni bez výjimky musí pochodovat na appellplatz. Nemocní a slabí leží na zemi. Nemohou vydržet námahu dlouhého stání. Nastává chladná a větrná noc, kterou židé musí strávit venku.

V úterý 24. dubna ráno je na táborovém náměstí 60 mrtvých. K deváté hodině jsou židé nahnáni do železničních vagonů před hlavní bránou. Slabostí se sotva vlekou. Ježto není lokomotivy, jsou vozy uzavřeny, a nešťastníci ponecháni bez chleba a vody svému osudu.

Poplašené zprávy o jednání s Mezinárodním červeným křížem vzrušují mysl; prý má převzít správu tábora a odevzdat jej Američanům tak jako Buchenwald. Napětí roste, vybičované nervy vězňů povolují, vzdává se chaos, hrozící strhnout celý tábor do záhuby — kulometry a minometry jsou namířeny proti nám. To v táboře ještě nikdo netuší, že z rozkazu Himmlerova má být vyraženo 40.000 vězňů.

V poledních hodinách středečních 25. dubna dožívají se zklamání všichni, kdo věřili v úmluvu s Červeným křížem. S transporty se má neprodleně započít. Pracuje se horečně na statistice vězňů podle národnosti. Mezitím docházejí do tábora vězňové ve zbědovaném stavu. Jsou sem hnáni z jiných táborů. Jsou to zbytky velkých transportů internovaných, kteří se vládají jako fantomy po appellplatzu a po lagerstrasse a padají vyčerpáním. Kdo na těchto cestách hladu a žízně klesl, byl zastřelen nebo ubit. Vězňové vypravují o svých útrapách, jak surově s nimi bylo zacházeno. Něco podobného čeká tedy i náš tábor, jehož vězňové jsou zesláblí nemocí, dlouholetým žalářováním a jsou nedostatečně oděni. Hladomor a skvrnitý tyfus, jimž podlehl tohoto roku už na 15.000 obětí, stále ještě řadí. Na odtransportování vlaky není ani pomyslen. Vždyť těch několik vagonů s naloženými židy stojí stále ještě nehnuté před táborem.

Ve čtvrtek 26. dubna stojí celý tábor na táborovém náměstí s nejnepříjemnějšími zavazadly. "Všechno, co může na nohy", je rozděleno podle národnosti. Stovky se hroučí slabostí. K transportu nastoupilo totiž i mnoho nemocných. Všichni počítají s bestiálností SS a bojí se v táboře zůstat. Němečtí a ruští spoluvězňové mají být evakuováni první. My půjdeme zítra nebo pozítří. Naše naděje v neproveditelnost osudného transportu a v předání tábora Američanům je zvyšována stále zřetelnější kanonádou a četnými nálety. Spojenci jsou jistě již informováni a evakuaci zabrání! Nepochybujeme o tom, že koncentrační tábor Dachau je středem jejich i světové pozornosti. Němci i Rusové zůstávají na náměstí, my ostatní se vracíme do baráků. Získal by i jediného dne může znamenat záchranu.

Je pátek 27. dubna. Jsme pod dojmem odchodu prvního transportu německých a ruských vězňů. Zbylí židé byli prý hnáni s nimi. Mají pochodovat do Tyrol osm dní. Jiní říkají, že jenom do blízké-

ho Rosenheimu. Je vydán rozkaz k novému nástupu celého tábora, se vším co máme a co chceme vzít s sebou. Máme za to, že jde o přípravu druhého transportu. Ulehčilo se nám, když nás ujistili, že jsou hledáni jen Němci a Rusové, jichž se vyhnulo mnoho prvnímu transportu a poschovávalo po táboře. Další den odkladu! A frontu je slyšet blíž.

Branou prochází 1.500 vězňů z Buchenwaldu. Po třech nedělích dorazili do Dachau v strašném stavu. Vychrtlí, otrhaní, mnozí s neošetřenými ranami a flegmónami po těle. Průvod hrůzy se ubírá do prostranství za nemocnicí. Rusové, Francouzi a Poláci s dojetím nám líčí, jak byli pohoštěni, vzdor odporu esesmanů, českým obyvatelstvem při průjezdu Čechami, zvláště v Plzni. "Mnohé z nás to zachránilo", dodávají. "Poděkujte jim za nás, vrátíte-li se domů!"

Olovnatá clona mračen se protahuje, blesky, hrom a prudký liják zvyšují účinek fantastické podívané na nepopsatelnou bídu. Několik set mrtvých leží na prostranství za nemocnicí.

Je nám zpočátku nepochopitelné, proč se palba k večeru vzdaluje. Brzo se však dovídáme o velkém obchvatu Mnichova a o přetnutí komunikací jižním směrem. To by znamenalo znemožnění další evakuace. V noci dochází do tábora ještě transport vyčerpaných žen s malými dětmi. Ženy jsou bosé, mají oteklé nohy, ztrhané rysy, rozedrané šaty.

Celou noc na sobotu 28. dubna se ozývají sirény, následují prudké detonace, baráky se otřásají. Rozeznáváme palbu z tankových děl, letecká činnost se stupňuje. Kolem deváté hodiny ráno, po dlouhém pronikavém alarmu, se rozpoutává peklo zbraní pozemních i leteckých. Ustupující trény německé armády projíždějí Plantážemi. Po několika hodinách střelba se vzdaluje. Byl nápor Američanů zastaven či pronikají jejich pancéře po průlomu německé záchranné linie dále na Mnichov? Nikdo z nás neusíná.

V noci se schází Mezinárodní výbor vězňů (International Prisoners Committee) který se ustavil před týdnem. Vyrostl z ilegální činnosti, aby celý tábor byl sjednocen a připraven: V případě hromadné evakuace esesmani měli být odzbrojeni, aby vězňům byl umožněn útek k americké armádě. V případě předání tábora, budou učiněna opatření, aby byl zachován klid a pořádek, a aby tábor byl zásobován. V tomto smyslu je stylizována vyhláška, vydaná příštího dne. Z osob požívajících důvěry jsou vytvořeny národní výbory, které delegují své zástupce do Mezinárodního výboru vězňů jako nejvyššího táborového orgánu. Jeho hlavou je Patrick O'Leary (plukovník Albert Guerisse), místopředsedy jsou ruský generál Michajlov a Belgičan Haulot. Z kamarádů, kteří pomáhali jiným v těžkých dobách, byl ustaven náš český národní výbor.

Po rozbřesnutí neděle 29. dubna 1945 se šíří bleskem zpráva, že na jourhausu a dál kolem tábora vlají bílé prapory. To znamená předání tábora bez boje, naši záchranu! Část posádky SS opustila v noci baráky. Bylo nařízeno rychlé odstranění hromad mrtvol, kupících se za nemocnicí.

Na hlídkových věžích jsou však pojednou strážé posíleny ozbrojenými esesmany. Zbylá posádka volí raději boj nežli by kapitulovala. Nebezpečný závěr! Bitva o tábor se rozpoutává a je zvláště prudká v jihozápadní a v západní části tábora. Američané čistí komplexy správních budov, boj se přenáší k věžím a do pásma kolem ostnatého drátu. Spatřujeme první americké vojáky! Ztékají hněda odporu. SS střelí ze všech věží. Krátce nato se vzdává. Na věži B zvedli esesmani ruce. Jeden však sahá po pistoli. Je vzápětí odstřelen. Podobné případy se opakují i na jiných místech. V rukou vězňů se objevují zbraně, usnadňující práci Američanům.

V 17 hodin 15 minut vstupuje první americký voják do tábora a s ním reportérka ve vojenském stejnokroji. Pak lékařka. To už se hrnou vězňové k vstupní bráně, vítají Američany a zvedají je na ramena. Americká, francouzská, polská, československá a jiné vlajky jsou vztyčovány. Vězňů se zmocňuje dojetí. Objímají se. Ženy za mřížemi v oknech schubraumu pláčou. Kolem zní ještě štěkot kulometů a nad našimi hlavami sviští náboje. Jeden zasahuje kamaráda, Poláka Leona.

Američané nám přinášejí smutnou zprávu o osudu evakuovaných ruských, německých a židovských spoluvězňů. Bylo jich 6.700. a byli na cestě ke Starnberskému jezeru postřeleni při silnicích strojnými puškami. Jenom menší části se podařilo utéci. Slo o Himmlerův rozkaz. Jeho další provádění znemožnili Američané urychleným pochodem na tábor, který byl osvobozen na rozkaz Eisenhowerův speciálními jednotkami o dva dny dříve, než bylo původně určeno. I povstání civilního obyvatelstva v městě Dachau a vojenský puč v Mnichově byly významné pro naši záchranu. Stejně tak důležitá byla činnost Mezinárodního výboru vězňů.

Dlouholetá nejistota, přežijeme-li hrůzy táborů a války, se rázem změnila v radostnou jistotu. Vybavuje se mi všechna naše uplynulá bída a ponížení, nemohu stále věřit, že jsme osvobozeni a že se vrátíme do milované vlasti k svým drahým, s nimiž se mnohý z nás v duchu tolikrát již loučil.

Pocit vděčnosti k těm skromným usměvavým mladistvým americkým vojákům si mne podmaňuje. Nemohu se ubránit slzám, když vidím před sebou jednoho zastřeleného. Jedna z nespočetných obětí, jež nastolují v Evropě opět lidství, ruší otroctví a vrací lidem svobodu!

V hlubokém pohnutí, oslnění a užaslí, prožíváme velikost této chvíle . . .

/"Proměny"./

skautská hlídka:

zích a jeden z posledních tradičních "lékařů intelektuálů". Narodil se v r. 1897 a začal skautovat za prvních let válečných se Svojsíkem. Tábořil s ním několikrát na Sázavě u Lipnice. Starostou čs. skautů byl několikrát za I. republiky; je-
ho funkci v r. 38 převzal gen. Vlček, který však krátce na to odešel do zahraničí. Dr. Charvát zdůrazňoval všestrannost skautské výchovy, která spojovala jednak sporty a tělovýchovu, ale také výchovu k soběstačnosti. Kladl velký důraz na výchovu mravní. Po válce zůstal podporovatelem skautské činnosti. Objevil se krátce při obnovení činnosti Junáka za Pražského Jara. Zůstává po něm světlá stopa. Na pohřbu se sešli kult. pracovníci, umělci a staří skauti, aby ho vyprovodili do "věčných lovišť".

AKADEMIK JOSEF CHARVÁT 1897-1984.

Zmínili jsme se krátce v posledním čísle, že v ČSSR zemřel býv. starosta čs. skautů MUDr. Josef Charvát. Dnešní starosta čs. skautů ve světě, dr. Velen Fanderlik, nám z Trailu, B.C. poslal k této události tyto poznámky: Dr. Josef Charvát, akademik a dlouholetý primář nemocnice na Karlově náměstí, zemřel v Praze dne 18. února t.r. Osoba velice známá v kulturních kru-

VZPOMÍNKA A POZDRAV JUNÁKU

k III. jundě-
mu sněmu v Pra-
ze v list. 1968:

Přihlížel jsem se do skautingu před první válkou. Byla nás hrstka. V Čechách, na Moravě a ve Slezsku jsme dohromady vydali tak na jeden oddíl. Mým prvním vůdcem byl posluchač medicíny Miloš Klínka (později univerzitní profesor v Bratislavě a v Praze). Po něm se nás ujal František Hák, ale musel roku 1914 narukovat. Sloužil na ponore a po válce se stal kapitánem naší první zámořské lodi. Vedl jsem jako rádce družinu Kamzíků, starší Vašek Jelen vedl družinu Jelenů. Svojsík naše družiny sloužil, a tak vznikl pod Jelenovým vedením Druhý oddíl, jehož tradice trvá dodnes.

Als pak jsem musel na frontu i já a bylo po skautování. Po válce jsem krátce působil u vodních skautů, v roce 1920 jsem založil a vedl oddíl oldskautů. Pak přišla práce na klinice, habilitace a tolik povinností, že na skautování již nezbýval čas. Předsedl jsem vedení mladším a několikrát jsem pracoval v náčelnictvu. V roce 1932 jsem byl zvolen do ústřední rady jako úředující místopředseda, od roku 1935 jsem byl starostou Svazu Junáků-Skautů.

Univerzitních a klinických povinností přibývalo, po třech letech jsem se musel funkce vzdát pro naprostý nedostatek času. Ještě jsem se však zúčastnil sjednocování několika samostatných organizací. Do skautské penze po šestadvaceti letech aktivní činnosti jsem si odnesl diplom čestného velitele Junáka.

Po druhé válce přišly nové povinnosti národní i mezinárodní. Když jsem si myslil, že ve státi nebudu mít co dělat. Dnes, když jsem překročil jednadředesátku, mám času méně, než když mi bylo pětáctilet.

Jenže kdo se jednou stal opravdovým skautem, už jím nikdy neprestane být. Skauting je víc než táboření a život v přírodě. Je to učený mravní systém. Měl jsem štěstí, že nám jej vybudoval muž tak ušlechtilý, jako byl A. B. Svojsík. Vyšel ze dvou světových názorů. Z Baden-Powella převzal řadu technických a organizačních prvků, ale nedopustil, aby se ze skautů staly vládní - milionní oddíly. Od Thompsona Setona vzal lásku a úctu ke všemu živému a smysl pro moudrost věku, která postavila člověka do přírody ne jako jejího pána, ale jako organickou součást světa. Oba vzory pak smířil chodskou tradicí věrných strážců zapadní hranice.

Náš skauting měl samozřejmě mnoho společných prvků se skautingem světovým. Jeho národní rysy však byly tak cha-

rakteristické a hodnotné, že se jím dostalo mezinárodního ocenění.

Je to už více než půl století, co u nás junáctví vzniklo. Za tu dobu se mnoho změnilo. Svojsík zakládal svou první družinu ještě v rakousko-uherské monarchii. Novému hnutí dal do vínku — kromě jiného — silný vlastenecký program. První junáctví za první války pomáhalo udržovat v mládeži národní povědomí. Mnoho z našich bratrů, kteří se dostali na frontu, přešlo do legie a organizace se jako celek dala hned 28. října 1918 do služeb vznikajícího státu.

Pak se náš program přizpůsobil nové situaci. Už nebylo nutné usilovat o národní samostatnost, ale musela se budovat republika. Navazovali jsme styk se skautskými organizacemi jiných národností, abychom sblížovali mládež ke společnému demokratickému úsilí. Začátkem třicátých let už jsme dobře vycházeli a maďarskými skauty na Slovensku, pak se podařila spolupráce s polskými skauty ve Slezsku a s několika národnostními skupinami tehdejší Podkarpatské Rusi. Nakonec a námi spolupracovalo i několik oddílů demokratických Němců v severním pohraničí. Rozbil to válečno Mnichov.

Co se změnilo a co se nezměnilo? Nezměnil se mravní principy, na nichž je skauting vybudován, zejména charakternost a čestnost, přímá přátel a noblesnost ducha. Ale svět kolem nás je jiný. Věda a technika změnila způsob našeho myšlení. Sociální revoluce je něco, co svět dosud nepoznal. Jen do konce druhé války získalo více než osm set miliónů lidí státní a národní samostatnost. Asi miliarda lidí se v posledních padesáti letech osvobodila i sociálně. S tím ovšem narostly i některé problémy — otázky „třího světa“, pokusy o celosvětové řízení technických a odborných úkolů (zdravotnictví, vědy, výživy, komunikace), a dokonce i politických (OSN). Jsou to problémy sociální, které se stávají úkolem celého lidstva. Tomu všemu musíme při dnešní junácké výchově věnovat větší pozornost než kdysi. Už nám nestačí, aby chlapec uměl rozdělovat oheň dvěma sítkami, postavil stan, přisahal věrnost republice a skautským zákonům. Chlapec a děvčata se musí také dovědět, kam spěje svět, co se děje kolem nás, co přinese věda. Dnešní fyzika, kosmologie a biologie přináší nová hlediska na podstatu života a na poslání člověka ve vesmíru. Naléhavou pozornost si vynucují složité mezilidské vztahy a nové společenské uspořádání. Nechceme dělat ze skautingu „univerzitu v malém“, ale mládež musí být aspoň v hlavních rysech informována o tom, co dnes hýbe světem.

MUDr. Josef Charvát.

Medaile jako zvláštní vyznamenání

Za sociální službu

Pro ty, kteří nezištně a dobrovolně pomáhají zlepšit situaci invalidů, nemocných a osamělých. A také pro ty, kteří pomáhají druhým rozvinout jejich talent v kultuře, umění, sportu či při rekreaci.

Výroční medaile

která je vytvořena z ontárijského zlata a niklu na památku 200. výročí Ontária, kde z jedné strany jsou ruce a z druhé znak 200 let Ontária.

I vy můžete navrhnout

komu bude medaile předána za rozvoj vašeho okolí.

Každá obec v celé provincii či indiánská osada má možnost podle počtu obyvatel navrhnout 1-13 kandidátů. Bude uděleno asi 200 medailí na návrh občanů a dobrovolných organizací.

200 let Ontária

The Bicentennial Medails Program je cesta jak ocenit práci těch, kteří dělají lepší náš život. Můžeme to oslavit společně. Potřebujeme vaše návrhy do 30. června 1984. Formuláře pro nominaci dostanete, když napíšete na adresu:

Executive Secretary, Bicentennial Awards Committee, Box 1984, Queen's Park, Toronto, Ontario M7A 1N3

William G. Davis
Premier

Margaret Birch, MPP
Parliamentary Assistant
to the Premier

Apologetica linguae Bohemicae

Dokončení se str. 5.

"weinen". Francouzské "vagir" a italské, nebo latinské "gemitare" je rozhodně slovo a nikoliv napodobenina.

Vždycky jsou to slova podobná, protože napodobují stejný zvuk, užívají však hlásky, které mají k dispozici. Všimněte si slova "křičet". "Ř" existuje jenom v češtině a proto se slovo mění na "crier, cry, gridare" a pod. v jazycích latinského původu.

Nechci psát profesorskou přednášku o jazykozpytu a proto není třeba se zmiňovat do široka o slovech označujících určitý výrobek cizí země, který byl převzat i se slovem. Kabát je tatarské slovo, žaket je italské - "giacca, giacchetta". V moderní době často jméno výrobce dalo výraz pro výrobek. Snad stojí za zmínku výraz "motýlek". Původně a dodnes to znamená v tisku značku na konci kapitoly, obyčejně uprostřed řádky jako malou dekoraci. V 18. století vyráběl takové značky dřevorytec ve Strassburgu, jménem Schmetterling. Ve Francii přeložili jeho jméno na Papillon a v Anglii označení jeho výrobku na "butterfly". Ještě jsem neviděl v žádné knize podobnou značku, která by skutečně znázorňovala motýlka. Je to stále jméno výrobce. A u nás z němčiny jsme přeložili svého "motýlka". A tak nejen život, ale i řeč tropí hlouposti, jak říká pražský Dikobraz.

Jazyky, které mohou koncovkami z jednoho slova tvořit jiná, jako čeština, si s takovými slovy lehce hrají. Tak z tureckého slova "tábor" máme tábořiště, táborník, táborák, tábornice i tábornička, tábůrek a táboráček a každé to slovo má svůj osobitý význam a zvuk.

Jiné jazyky to nedovedou a skládají kmeny. To dovede předně němčina a několik slov se stalo pověstnými jako: Schreibtschrequisitenpult-aufsatzschrank - což znamená skříňku na psací potřeby postavenou na psacím stole. Nebo známé slovo: Donaudampfschiffahrtsgesellschaft-directionskanzleidienerkappenknopf - knoflík na čepici kancelářského sluhu Dunajské paroplavební společnosti.

Angličtina, která ani to ani ono nedovede, přejímá prostě cizí slova, kde se to dá a někdy i nedá. U nás máme "krejčího", který "krájí" sukno a šije z něho "kroj". V angličtině taylor (z frančtiny) cuts the "material" (z latiny) and saws the suit (z frančtiny). Pro každý pojem je docela jiné slovo jiného původu.

Není ani třeba se zmiňovat o výrazech pro tutéž věc, kde jedna řeč vytváří slovo na základě znalosti výroby toho předmětu, jiná jenom podle znalosti výrobku, nebo jeho použití. Tak slovanské národy mají slovo "sklo". Vlastně "steklo". Pro ně to byla poleva na hrncích a sklo, které vyráběli a viděli je tekoucí. Němci a Angličané kupovali tyto předměty od nich a věděli jenom, že se lesknou. A proto "glass, glaze, glaze".

Nás však zajímá jiný problém.

Existuje velká skupina slov, které působí svým zvukem přímo na naše city. Nenapodobují, ani nepopisují. Hledal jsem v gramatikách jejich definici, ale zdá se mi, že ti školometové, gramatici, nebyli hudebně vzděláni. Spokojili se slovem onomatopoeia, což je zvukomalba. Je-li onomatopoeia napodobením existujících zvuků v přírodě, tato slova nenapodobují nic. Snad jsou to jakási citoslovce, ale to není správný výraz. Ona nevyjadřují city, ale vyvolávají je. Působí stejně jako hudba, která také nic nenapodobuje a nepopisuje, ale přímo působí na duši, či srdce.

Máme samohlásky, které hladí, které měkce plynou se rtů, mají nejen barvu zvuku, ale i délku. Dají se jaksi zpívat. Tyto zvuky působí přímo. Ovlivňují nás a není třeba ani znát onu řeč, a přece člověk rozumí.

Ma, mamma, anglické mammy, nebo mum, je slovo, které hladí. Jazykozpytci snad řeknou, že je to latinské slovo mammae, znamenající matčina hadra. To slovo je však rozšířeno po celém světě, i tam, kde vliv latiny nemůžeme předpokládat.

Latinské zdrobněliny, jako puellula, animula se mazlí svým "u" a v češtině potůček, papulka, růžek a pod. stahuje rty přímo k políbení.

Jsou však také slova, nebo hlásky, které vzbuzují pocit něčeho nepříjemného, čehosi "proti srsti", co nehladí, ale rani, dře.

Jen dobře vyslovte slovo "tvrdý, drsný, strach, krutý a ukrutný". Jak působí na city! A podobně je tomu i v jiných jazycích jako "harsh, hard, sharp, coarse, rough, tough" v angličtině; nebo "hart, roh, grob, grausam, scharf" v němčině; "durus, brutalis, rudus crudus, crudelis" a jiná v latině a odvozeninách v románských jazycích.

Je zajímavé, že ve všech jazycích, co znám se vyskytují podobné zvuky. Najdi si taková slova sám, čtenáři, a poznáš, zdali pouze rozumíš slovům, nebo je také cítíš přímo u srdce, či jak by dnešní psychologie řekla reaguješ emocionálně.

Nedej se zmást slovem "hrubý". To slovo původně znamenalo velký a dosud je nejde v rodinných jménech. Teprve v pozdější době, snad vlivem němčiny, kde "grob" znamená tělnatý a hlavně sprostý, české "hrubý" se stalo synonymem se surovým, nevzdělaným, grobiánem.

Takových změn významu je mnoho a stále se význam slov mění.

"Bujný oť je mluva naše".... nejen naše česká řeč, ale všechny řeči; "pustinou se toulá plaše" - říká Čelakovský. Ale to se pan profesor zmýlil! My se touláme, řeč se netoulá, ale vede nás, tak jako kompas, i když se magnetická síťelka tu a tam zachvěje přitahována, nebo odpuzována jinými síťelkami.

Snad jsem obohatal tvůj slovník, učený čtenáři a půvabná čtenářko, ale doufám, že jsem také ukázal cestu jak jít, mluvit, číst a přemýšlet o každém slově, nejen chytat jeho význam.

A způsobil-li vám to trochu kratochvíle, nebo zaměstná vaši mysl v bezesných nocích, udělal jsem snad dobrý skutek.

Hlavně však doufám, že najdete krásné a jemné výrazy jak vyjádřit nejenom své něžné city, ale přesné rozlišovat pojmy a slova. Neboť všechno zlo přichází z nedorozumění mezi lidmi a národy; protože slova jsou nepřesná a unikají daleko od pojmů.

A čím více řečí mluvíme, nebo rozumím, tím více lnu k naší mateřštině. Vyslovte si to slovo pomalu a krásně. Jak něžně šeptá, a jak chladně popisně věčná je taková "Muttersprache", nebo "mothertongue".

Naše mateřština dovede nejenom přesně, ale i krásně sdělovat pojem a nadto ještě malovat svým zvukem a rozehrát všechny struny animulae, vagulae, blandulae, - bledoučké, toulavé dušičky našeho nitra....

/"Proměny", č. 1, ročník 14, leden 1977 - kulturní revue Společnosti pro vědy a umění-SVU./

Profesor Radomír Luža nám sdělil, že sestavuje studii o dějinách českého domácího odboje v letech 39-45. Kniha o 300 stranách vyjde anglicky v USA. Kdo má příslušný materiál, ať píše na adresu: Prof. R. Luža, Dept. of History, Tulane University, New Orleans, Louisiana 70118, USA. Tel. /504/ 865-5162.

Krajanský život v New Yorku a okolí si nelze představit bez J. Petličky, vedoucího čs. vysílání na rozhl. stanici WPOW.

ČECHOSLOVÁCI v ZAHRANIČÍ

V Ludwigsburku, NSR, spáchal sebevraždu zastřelením slov. krajan Lad. Sečanský, 64. Patřil mezi poúnorové. -- Dr. Horňa má významné postavení v Communications Satellite Corp. v Clarksburgu, Md. -- Došlé pozdravy: Zd. Šmerda ze Singenu, NSR; Cookie, Máma a 9 dalších čs. skautů a skautek z Obl. Poradní skály ve Watwill, Švýcarsko; inž. Jakobi/NSR/z Tunisu; B. Moušková z Amsterdamu; Josef Roub/NSR/ z New Yorku; Ant. Vlach z Hamburku. -- Jan Kuncíř pokračuje v psaní podnětných článků pro kraj. tisk, např. "Reaganova doktrína", "Nedá se nic dělat...". Jde mu o anulaci Jaltu. -- Plk. Tobyška nám ze Španělska sdělil, že plk. Rosík zemřel v Habeši. Zdůraznil také, že Hubáček a Taiber se vždy chovali čestně, i po únoru 48. Vzorně se choval i gen. Vičerek. -- Rada svob. ČSR poskytla nakladatelství 68 Publishers subvenci \$500 a půjčku \$500 na vydání "Slovníku českých spisovatelů". Půjčka byla již vrácena. -- Nedávno jsme napsali o Andropovi jako o neboštíkovi, místo nebožtíkov. Paní Anuš Benešové to připomnělo, že její strýc když se jedla ryba říkal: "Je libo kapra, nebo štika v roso-lu?" -- Na 80 krajanů se sešlo na večírkou na lodi "Mušula" v přístavu ve Filadelfii díky krajanům Egerové a Pfeifakové. -- Alex. Dolinay s paní/Filadelfie/ navštívili nedávno Švédsko a Finsko. -- "Hlas národa" vzpoměl nedožitých 90. narozenin spisovatele Zd. Němečka. -- Australské "Hlasy" přinesly zajímavý dokumentární článek "Poznámky o Terezíně". -- Během přednáškového cyklu "Problematika Evropanů" na univerzitě ve Stuttgartu /ve spolupráci s ukr. svob. univerzitou/ promluvil také dr. Josef Kratochvíl, prof. Jiří Maláček a P. Vadim Valík, OSB. Na stožáru zavlála čs. orelská vlajka.

Před časem jsme se zmínili o "králi amerických včelařů" v Middlebury, ve státě Vermont. Charles Mráz je českého původu, rodák newyorský. Věnoval se včelařství po mnoho let a učí - jak je vidět na našem obrázku - mládež, jak zacházet se včelami. Krátce jsme také napsali, že p. Mráz propaguje úspěšné léčení reumatismu včelími žihadly. A to jsme přičli vpravdě do vosího hnízda: neustále nám docházejí žádosti od našich čtenářů, abychom jim poslali další podrobnosti. Mnohým jsme poslali fotokopii článku dr. Tercha z r. 1904, který platí i dnes, a pojednání Ch. Mráze a p. T. Edwardsové. Pan Mráz má i jiný materiál a rád tazatelům poradí, když mu napíšete /anglicky/ na adresu: Champlain Valley Apiaries, Charles Mráz, Box 127, Middlebury, Vermont 05753, USA. Tel. /802/ 388-2995. /Benes Inn je nedaleko v č. 1710 Shelburne Rd., Burlington./

GEORGE J. B. DANES, B.A.

685 Markham Road
Cedar Heights Plaza

Kupujeme a prodáváme
nemovitosti.
Specializace Scarborough a
východní Toronto.

Office: 439-1660
Residence: 266-1659